БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 177 (6612)
СЕНТЯБРИИН 4
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай агууехэ, эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Намарай пар хахалалга эрид түргэдхэе

Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро манай Эхэ оронoй социалистическэ хүдөө ажахы түүхэдэ үзэгдөөгүй богонихон болзор соо айхабтар ехэ илалтануудые туйлажа, дэлхэй дээрэ эгээн түрүү, эгээн механизированнэ хүдөө ажахы болоо. Жэлһээ жэлдэ хүдөө ажахын бүхы культурануудай талмай үргэдэнэ, ургасань дээшэлнэ, ниитын малай тоо толгой олошорно, тэрэнэй ашаг шэмэнь ехэ болоно.

Мүнөө үедэ манай түрэл парти, Советскэ правительство хадаа арад зоной ажана байдалые улам саашадань һайжаруулха талаар тон ехэ анхарал оролдолго гаргажа байна. Һаяхан боложо дүүрэһэн СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин баталан абаһан шиидхэбэринүүд, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ энэ анхарал оролдолгын толотомо гэршэ мүн болоно.

Ойрын хоёр—гурбан жэлэй хугасаа дотор хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр гүйсэд хангахын зорилгоор хүдөө ажахые бүри түргэн темптэйгээр хүгжөөн һалбаруулха гэһэн хойшолуулагдашагүй зорилго табигдаад байна. Энээниие бодото хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада Советскэ правительство болон партиин Центральна Комитет һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн шухалын шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараална. Хүдөө ажахын зарим һалбаринуудай гээгдэлые усадхахын зорилгоор колхозуудай ба колхознигуудай экономическа урмашуулга дээшэлүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүд абтажа байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, газартаряалангаа агротехническэ заабаряар эрхилжэ, бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, малажалаа улам һайжаруулха хэрэг болоно.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын тон харюусалгатай кампанинууд: таряа хуряалга ба тэрэниие гүрэндэ тушаалга, малда тэжээл бэлэдхэлгэ, намарай хара таряа тарилга ябуулагдажа байна. Эдэ кампанинуудтай нэгэ мүһэн газартаряалангай культуре дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан мүн нэгэ шухала кампани—намарай пар хахалалга эршэмтэйгээр ябуулагдаха ёһотой байгаа. Партиин областной комитедэй болон республикын Министрнүүдэй Соведэй абаһан тусгаар тогтоолой ёһоор, энэ хүдэлмэри хадаа таряа хуряалгатай нэгэ дары хэгдэхэ зэргэтэй байһан юм. Гэбэшье, намарай пар хахалалга мүнөө республикын олонхи аймагуудта бодото дээрээ таһалдалда оруулагдаад байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Сентябриин нэгэнэй байдалаар тус хүдэлмэри республика соо бүхы дээрээ арайхан гэжэ 5,9 процент дүүргэгдээ. Республикын имагтал хоёр аймагууд—Баргажанай ба Тарбагатайн—түсэбөө хорёод гаран процент дүүргээд байна. Яруунын, Сэлэнгын, Түнхэнэй аймагуудай колхозууд миил 1—2 процент дүүргээ. Тиихэдэ Закаменай, Курумканай, Прибайкальска ба Ториин аймагуудай колхозууд болон МТС-үүд пар хахалалгые мүнөө хүрэтэр огто эхилээдүй байха юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, дээрэ дурсагдаһан аймагуудай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органуудай хүтэлбэрилэгшэд парти, правительствын зүгһөө үгтэһэн заабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ тон харюусалгагүйгөөр, нобшо хойрогоор хандана. Тэдэнэр хадаа МТС-эй болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда ямаршье эрилтэ табинагүй, тиин хүдөө ажахын шухала кампанинуудай нэгэн болохо намарай пар хахалалгые хойшолуулжа, колхозуудай ниитын ажахыда хохидол ушаруулха байна.

Республикын колхозууд ба МТС-үүд намарай пар хахалха түсэбые агротехническэ һайн болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжонуудтай юм. МТС-үүд хадаа олон тоото хүсэтэ машинануудаар зэбсэглэгдэнхэй, мэргэжэлтэй кадрнуудаар яһала баян. Таряа хуряалга эхилһээр үни болоо, тиигэжэ хэдэн арбаад мянган гектар таряалангай талмай ургамалһаа сүлөөлэгдэжэ, соломын узуур хахалха арга бии болонхой.

Зорилго юуб гэхэдэ, ойрын үдэрнүүдтэ пар хахалалгада жэгдэрэн орохо, тус хүдэлмэриин темпые эрид шууд түргэдхэхэ, таряа хуряалгада хабаадалсадаггүй тракторна паркые пар хахалалга дээрэ бүрин ашаглаха хэрэг болоно. МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд намарай пар хахалалгые эмхитэй һайнаар ябуулха талаар энэ дары тусгаар хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа, полевой бүхы хүдэлмэринүүдтэ механизаторнууд ба колхознигуудые зүбөөр хубаарилан табиха ёһотой. Партиина эхин организацинууд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда пиитэ-политическэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха, социалистическэ мүрысөө үргэдхэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын түлөө тэмсэхэ зорилготой. Колхозник, хүдөөгэй механизатор бүхэниие СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин баталан абаһан хуулинуудтай, Советскэ правительствые толгойлогшо нүхэр Маленковой сесси дээрэ хэлэһэн үгэтэй тодо һайнаар танилсуулхын тулада партиина организацинуудай агитаторнууд үдэр бүри ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэжэ байха ёһотой.

Аймагуудтахи партиина ба советскэ органууд намарай пар хахалалгада онсо анхарал хандуулжа, энэ хүдэлмэриие эршэтэй һайнаар ябуулхын зорилгоор бүхы хэмжээ абаха зэргэтэй. Партиин айкомууд болон Соведүүдэй гүйсэдкомууд хүдөө ажахын энэ шухала хүдэлмэриин ябаса тухай өөһэдынгөө заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, дутуу дундануудые хаһа саг соонь элирхэйлжэ, пар хахалалгые хойшо татадаг хүтэлбэрилэгшэдтэ хэмжээ абажа байха уялгатай. Юуб гэхэдэ, хойто жэлэй таряанай ургасын хэмжээн намарай парһаа ниилээд дулдыдаха байна. Хэн, хаана энэ хүдэлмэриие таһалдуулнаб, тэрэ хадаа бодото дээрэ колхозно ниитын ажахыда хохидол ушаруулха байна бшуу. Ушар тиимэһээ пар бэлэдхэлгэдэ хамаагүйгөөр хандадаг хүнүүдтэй эбсэжэ огто болохогүй, тэдэнэр партиин урда харюусаха зэргэтэй.

Намарай пар хахалалгада тохёолдоод байһан гээгдэлые дары усадхажа, энэ кампаниие амжалтатайгаар дүүргээд, хойто жэлдэ үндэр баян таряа ургуулхын тула үндэһэ һуури табия.

„Советскэ Правительствын ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнэй дүнгүүд" гэжэ брошюра хэблэгдэн гараба

«Советскэ Правительствын ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнэй дүнгүүд» гэжэ брошюрые Гүрэнэй политическэ литературын издательство хэблэн гаргаба.

Советскэ Правительствын ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнүүдэй советско-германска коммюнике; германска репараци абалгые болюулха тухай ба Германска Демократическа Республикын дайн байлдаантай холбоотой финансово-экономическа уялгануудые хүнгэлхэ тухай хэмжээ-ябуулганууд; СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой августын 22-то Кремль соо обед дээрэ хэлэһэн үгэ; Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Отто Гротеволиин августын 22-то Кремль соо обед дээрэ хэлэһэн үгэ брошюрада оруулагдаа.

Брошюрын тираж—гэжэ миллион экземпляр юм.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. МАЛЕНКОВТО СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр В. М. МОЛОТОВТО

МОСКВА

Японидо эсэргүү тэмсэхэ дайнда илалта туйлаһанай 8 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хитад арадай ба Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин үмэнэһөө советскэ арадта ба Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ халуун амаршалга хүргэнэбди.

Японско империализмын агрессидэ эсэргүү хэгдэһэн хүшэр хүндэ дайнай жэлнүүдтэ, эсэстээ японско империализмые бута сохилгодо хүргэһэн тэмсэл соо хитад арад эгээн эхинһээ абаад эсэстээ хүрэтэр Советскэ арадай дэмжэлгэ ба туһаламжа абаһан байна. Энэнь хитад арадтай зэргэсэн тэмсэжэ, дайнда Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ороһон 1945 ондо илангаяа тодоор харагдаа. Энээнэй ашаар, японско империализм бута сохигдоһон, эсэсэй илалта хангагдаһан байна.

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһан, Хани барисаан, Союз ба Харилсан туһалалсалга тухай Хитад-Советскэ Договорые баталһан сагһаа хойшо Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан батажаа, үдэр бүри бэхижэжэ ба хүгжэжэ үргэлжэлһөөр байна. Энэ агууехэ хани барисаан мүнөө Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай эрид бата найдабаринь болоо.

Хитад арадта Советскэ Союзай үзүүлдэг ахадүүгэй туһаламжа Хитадай экономикые түргөөр һэргээн бодхоохо, түсэбтэ байгуулалтын замаар тэрэниие хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала үндэһэ һуури болоно гэжэ энээндэ нэмэн хэлэхые бидэнэр хүсэнэбди.

Һая Корейдэ эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталалга хадаа эб найрамдалые хамгаалха, шэнэ дай болюулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн эб найрамдалай ба демократиин бүхы лагериин оролдолгын агууехэ шэнэ туйлалтань лаб болоно. Энэ агууехэ туйлалта хадаа уласхоорондын түгшүүрилые бүхы дээрэнь һуларуулгада туһалаа; тиихэ зуураа тэрэ хадаа японско империалистическэ агрессиин һэргээн бодолгые уридшалан болюулха зорилгоор Дальна Востогой оронуудтай нормальна харилсаа тогтоохые эриһэн японско арадай хүсэлэлгэдэ туһалха байна.

Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха үнэн зүб хэрэгтэ Хитадай болон Советскэ Союзай хоорондохи хэтэ мүнхын хани харилсаан мандаха болтогой!

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ МАО ЦЗЭ-ДУН.
Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Административна Соведэй Премьер ба Арадай Центральна Правительствын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.
1953 оной сентябриин 2.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО-ЦЗЭ-ДУНДА Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Административна Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН г.

Японско милитаризмые илаһан илалтын 8 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствые, Хитадай зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба агууехэ хитад арадые амаршалнабди.

Союзнигуудтай хамтадаа Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай хэһэн шэн зоригто хүсэлэлгэ энэ илалтые хангаба, Дальна Востогто эб найрамдал тогтоохо арга боломжо бии болгобо. Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын арадуудай агууехэ союз, ахадүүгэй хани барисаан Дальна Востогто эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал батадхаха найдамтай үндэһэниинь болохо байна гэжэ этигэнэбди.

Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай агууехэ, эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. МАЛЕНКОВ.
СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. МОЛОТОВ.
1953 оной сентябриин 2.

Түрэл орон доторнай

Арадуудай эб найрамдалда зорюулһан лекцинүүд ба выставкэнүүд

ТБИЛИСИ. Тбилисскэ ээрэлгын-трикотажна комбинадай Культурын ордон соо СССР-эй арадуудай эб найрамдалда зорюулагдаһан литературын ба фотозурагуудай выставкэ нээгдээ. «Олонациональна Советскэ Союзай арадуудай эб найрамдал» гэһэн темээр эндэ лекци болобо.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын зууга гэшүүд Грузиин олоншог город болон тосхонуудаар СССР-эй арадуудай эб найрамдал тухай лекцинүүдые уншана.

СССР-эй арадуудай эб найрамдалда зорюулагдаһан выставкэнүүд культурын олон байшангуудта, предприятинуудай, колхозуудай ба совхозуудай клубуудта эмхидхэгдэнхэй. (ТАСС).

Нэгэ предприятиин огород таригшад

ТБИЛИСИ. Сталинай нэрэмжэтэ паровозо-вагон заһабарилгын заводто 1100 гаран хүн сад ба огород тарина. Хартаабха, капуста, кукуруза, морковь, свёкло, мүн жэмэстэ мододые эндэхи хүдэлмэришэд ба албахаагшад өөһэдынгөө участогууд дээрэ таридаг.

Предприятиин коллективтэ индивидуальна огородууд ба садуудай талмай 40 шахуу гектар болоно.

Овощь хуряаха, шэрэхэ, хадагалха ба ерэхэ жэлдэ огороднигуудые үрһөөр хангаха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаба. Индивидуальна огород тарилгые үргэдхэхын тула коллективтэ үдэр бүри туһалха Совет завкомой дэргэдэ байгуулагданхай.

(ТАСС).

Нэгэ колхозһоо 90 вагон арбуз ба дыни эльгээгдэбэ

ТИХОРЕЦК. (Краснодарска хизаар). Кировэй нэрэмжэтэ колхоз бахчева культурануудай үндэр ургаса абаба. Тихорецкэ райпотребсоюзда 2300 тонно арбуз худалдаха тухай договор баталагдаба. Үсэгэлдэр 60 вагон шэрэһэн түрүүшын эшелон Москва эльгээгдэбэ, тэдэнэй хахадтань энэ колхозой арбуз ашаалагдаа.

Кировэй нэрэмжэтэ кубанска колхозой поли дээрэ ургуулагдаһан 90 вагон арбуз ба дыниие нэгэ недели соо Москва абаха байна.

(ТАСС).

Арбан миллион номууд

АЛМА-АТА. Областной библиотекын коллектор нютагай библиотекэнүүдтэ эльгээхын тула Балхашска район руу олон номуудые эльгээбэ. Тэдээнэй дунда—А. Фадеевэй «Залуу Гварди», Г. Мустафинай «Караганда» ба бусад зохёолнууд бии. Жэлэй эхинһээ хойшо коллекторэй хангадаг 296 библиотекэнүүдтэ миллион номууд эльгээгдээ.

Казахстанай республиканска, областьнуудай, городуудай, районуудай ба хүдөөгэй дүрбэн мянга гаран библиотекэнүүд арбан зургаан библиотечнэ коллекторнүүдээр хангагдадаг юм. Мүнөө хоёр миллион шахуу номууд тэдээндэ эльгээгдээ. Казах ба уйгур хэлэн дээрэ литература ба үхибүүдэй уншаха номууд олоор хэблэгдээ.

Республикын бүхы библиотекэнүүдэй номой фонд мүнөө арба миллион гаран том болоно. Миил хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ долоон миллион шахуу номууд бии, энэнь табадахи табанжэлэй эхеэр байһанда орходоо 1,5 дахин олон байна. (ТАСС).

Советскэ штангистнуудай толотомо илалта

Советскэ атлёдууд Москва бусаба

Хүндые үргэлгөөр дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ толотомо илалга туйлаһан советскэ штангистнуудай команда Стокгольмһоо сентябриин 1-дэ Москвагаа бусаба.

Столицын спортивна олониитын түлөөлэгшэд дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлэлгэдэ илагшадые Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

Штангаар гүрэнэй тренер, спортын габьяата мастер Н. Шатов ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдүүлбэ.

— Хүндые үргэлгөөр дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн табан үдэрэй турша дотор Стокгольмдо болобо. Чехословакиин, США-гэй, Канадын, Египедэй Аргентинын, Англиин, Италиин, Финляндиин ба бусад оронуудай команданууд тэрээндэ хабаадалсаа.

Штангаар дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ советскэ штангистнууд дүрбэдэхеэ хабаадалсаба. Үнгэрэгшэ жэл манай команда уласхоорондын Олимпийскэ XV нааданда хабаадалсажа шэрүүн хүндэ тэмсэлдэ нэгэдэхи һуури эзэлээ һэн. Энэ жэлдэ дэлхэй дээрэ хүндые үргэлгөөр түрүү һуури эзэлхэ талаар советскэ атлёдууд дэлхэй дээрэ эгээн бэрхэ байһанаа харуулаа.

Спортын габьяата мастер Иван Удодов чемпионой алтан медаль абаба. Тэрэ хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ уласхоорондын Олимпийскэ XV нааданuудай чемпионой нэрэзэргэ абаһан байгаа. Удодов дэлхэйн рекордсмен гээшэ.

Свердловскын медицинскэ институдай студент спортын габьяата мастер Николай Саксонов хүнгэншэг бэетэнэй дундаһаа дэлхэйн чемпион болобо.

Дунда бэетэй атлёт спортын габьяата мастер Аркадий Воробьев мүрысөөндэ элитэ ехэ амжалта туйлана.

Залуу советскэ атлёт Дмитрий Ивановой туйлалтые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Уласхоорондын мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсаад, 25 наһатай спортсмен хоёрдохи һуури эзэлжэ мүнгэн медаль абаба.

Спортын габьяата мастер Рафаэл Чимишкян (хүнгэншэг бэетэй) ба спортын габьяата мастер Трофим Ломатин (дундуур бэетэй) гэгшэд өөһэдынгөө бэеын шэгнүүрэй хэмжээгээр хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медальнуудые абаба. Дундууршаг бэетэншүүлэй дундаһаа спортын габьяата мастер Юрий Дуганов гурбадахи һуури ба бронзово медаль абаба.

Мүрысөөнэй условинуудай ёһоор оронуудай команда бүхэндэ долоон хүн хабаадалсажа наадаха байгаа. Иигэжэ советскэ бүхы 7 штангистнууд шангай һууринуудые эзэлжэ советскэ спортдо илалта асарба. СССР-эй команда 25 очко абажа нэгэдэхи һуури эзэлбэ. 22 очко абаһан США-гэй команда хоёрдохи һуури, оройдоо 8 очко абажа Египедэй команда гурбадахи һуури эзэлбэ.

Советскэ Союзай командада залуу штангистнуудай наадалсаһаниинь ехэ баяртай байна. Тэдэнэй эгээн залууниинь Рафаэл Чимишкян 24 наһатай, эгээн ехэ наһатайнь—Дуганов 32 наһатай юм.

Түрэл столицада бусахадаа, хүндэ юумэ үргэлгөөр дэлхэй дээрэ түрүү һуури манай Советскэ Эхэ оронoй эзэлһэн тухай баяртайгаар мэдээсэнэбди.

(ТАСС).

Московско театрнуудай сезон нээгдэбэ

ССР Союзай Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрын шэнэ сезон сентябриин нэгэндэ эхилбэ. Манай арадай инаглан дурладаг оперонуудай нэгэниинь болохо «Иван Сусанин» гэжэ оперо гол сценэ дээрэ харуулагдаа, мүн театрын филиал соо Даргомыжскиин «Русалка» гэжэ оперо табигдаба. Бетховиной «Леонора» (Фиделио) гэжэ оперо ба Прокофьевой «Шулуун сэсэг тухай үльгэр» гэжэ баледые театр һаяар табиха юм. Гүрэнэй Московско оперын театр «Эгээн үнэтэй юумэниинь» гэжэ спектакляар сезоноо эхилбэ.

Театр советскэ авторнуудай зохёоһон хүгжэмтэ хоёр комеди энэ жэлдэ бэлэдхэхэ юм. Тэдэнэй нэгэниинь колхозно шэнэ деревниин хүнүүдые харуулһан «Любушка» (хүгжэмынь Ю. Милютинай), нүгөөдэнь Чешскэ классик И. Тылэй нэгэ нэрэтэ пьесын сюжедээр бэшэгдэһэн «Үсэд һамган» гэжэ пьесэ болоно.

(ТАСС).

Москвада Новосибирскэ театрын гастрольнууд дүүрэбэ

Москвада «Красный факел» гэжэ Новосибирскэ Гүрэнэй драматическа театрын гастрольнууд А. П. Чеховэй «Чайка» гэһэн спектакляар дүүргэгдэбэ. Новосибирскын артистнуудай столицада наадалга амжалтатайгаар үнгэрөө. Тэдэнэй табиһан М. Горькиин «Зыковтэн» ба «Мещане», Я. Райнисай «Һалхин үлеэгыш», Б. Лавренёвой «Хара далайнхид тухай дуун», нютагай драматург В. Лаврентьевэй «Кряжевтан» гэжэ ба бусад спектакльнуудые москвагайхид ехээр һонирхон хараба.

Новосибирскэ театр 70 гаран спектакльнуудые Москвада табяа. Сибирскэ артистнууд столицын предприятинуудай ба московско областиин городуудай хүдэлмэришэдтэ өөһэдынгөө шадабари харуулхаяа ерэбэ. Тэдэнэр Советскэ Армиин сэрэгшэдтэй уулзаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажалшадай материально-ажабайдалда онсо анхарал хандуулая

Һаяхан Соведүүдэй хоёрдохи байшангай Сталинскэ зал соо городской партийна активай суглаан болоһон байна. Городой ажалшадые эдеэ хоолой, промышленна товарнуудаар хангаха ба хүн зониие ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдээр хангадаг предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар партиин Улан-Удын Городской комитедэй секретарь нүхэр В. П. Лисюткин элидхэл хэбэ.

Советскэ арадай ажана байдалые дам саашадань һайжаруулха хэрэгтэ Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын түйлай ехэ анхарал оролдолго саг үргэлжэ гаргажа байдаг тухайда элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ.

КПСС-эй XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, һүүлэй үедэ городой партийна организацинууд ажалшадай материальна ажаһуудалда ба тэдэниие культурнаар хангаха хэрэгтэ нилээд анхарал хандуулдаг боложо байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Саашань элидхэлшэ хадаа материальна ба культурна хэрэгсэлнүүдээрнь городой ажалшадые бүримүһэн хангаха хэрэгтэ үзэгдэһэн хэдэн олон дутуу дуталнуудые элирхэйлэн шүүмжэлһэн байна.

— Городойнгоо ажалшадай үдэр ерэхэ бүри улам ургажа байгаа хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэнээр хангаха бүхы арга боломжоёо бидэнэр үшөө һайнаар хэрэглэжэ шаданагүйбди. Ажалшадай ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые хангаха гэһэн зорилготой бүхы предприятинууд, худалдаа наймаа эрхилдэг организацинууд оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилөө хадаа городой үргэн ниитэ хүн зониие хэрэгтэй товарнуудаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр элбэгээр хангажа шадаха байһаниинь дамжаггүй. Ажалшадай ажаһуудалда хэрэглэгдэхэ элдэб зүйлнүүдые эндэхи промышленна предприятинууд бүтээн гаргажа шадаха байгаа. Мүн сидоошье областьнуудһаа эд товарнуудые худалдажа асарха, энэ талаар республика доторхи арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой байгаабди. Жэшээнь, мяха-консервын комбинадһаа фондовобэшэ продукци—ливернэ колбаса, холодец гэхэ зэргын зүйлнүүдые хэдэн арбаад тонноор абажа, городой ажалшадта худалдажа болохо байгаа. Овощь ехээр бэлэдхэхэ, хээрын үрэ жэмэс суглуулха гэхэ мэтэ хэдэн олон арга боломжо бии. Теэд эдэ арга боломжонууд тон хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ. КПСС-эй горком ба райкомууд, парткомууд ба партийна эхин организацинууд городой ажалшадые эдеэ хоолой, промышленна товарнуудаар хангаха ба ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые хангадаг предприятинуудай хүдэлмэриие дам саашадань һайжаруулха талаар город доторхи советскэ, профсоюзна ба ажахын организацинуудай харюусалгые эрид дээшэлүүлжэ шадаагүй байна.

Бурмонторгын, «Главунивермагай», ПВЗ-гэй ОРС-ын ба бусад зарим магазинууд тогтоогдомол ассортиментын ёһоор эд товарнуудые хододоо худалдажа байха ёһотой аад, тиигэжэ шаданагүй. Худалдаа наймаанай зарим организацинууд эд хэрэглэгшэдэй бүхы эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха тодорхой хэмжээнүүдые дары абанагүй, худалдаа наймаанай организацинуудай ба ниитын эдеэ хоолой түрүү предприятинуудай дүй дүршэл һулаар дэлгэрүүлнэ.

Городой ажалшадые эдеэ хоолой ба промышленна эд товарнуудаар хангалгадахи, ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые хангадаг предприятинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудай гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, партийна эхин организацинууд, партиин райкомууд промышленна предприятинуудай, ниитын эдеэ хоолой ба худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр һонирходоггүй, тэдэнэй ажал-ябуулгын хойноһоо зохистой партийна хиналта табидаггүй байна.

Ниитын хэрэгсэлэй эд товар бүтээдэг, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүйлүүлдэг предприятинуудай зорилго юуб гэхэдэ, тоо ба ассортиментынгье талаар үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые бүримүһэн дүүргэхэ, продукциингаа шанарые эрид һайжаруулха, гоё һайхан ба бэхи бүхэ эд товар үйлэдбэрилхэ, эд хэрэглэгшэдэй эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангаха зэргэтэй. Худалдаа наймаанай бүхы организацинуудай хүдэлмэриие бидэнэр үндэһөөрнь һайжаруулха, худалдаа наймаанай культурада онсо анхарал хандуулха ёһотойбди.

Хүн зониие ажаһуудалай талаар хангадаг предприятинуудай, худал-

(Улан-Удын городской партийна активай суглаанһаа)

даа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө партийна, профсоюзна, комсомольско ба бүхы ниитын организацинуудай эрхим һайнаар оролдоо хадань ажалшадые эдеэ хоолой болон промышленна эд товарнуудаар хангаха хэрэг эрид һайжаруулагдаха байна.

Ажалшадай улам ургажа байгаа материально-ажаһуудалай ба культурна хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэнээр хангахын түлөө эрид шууд оролдохо гээшэ городской партийна организациин гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэһэн байна.

«Главобувьторгые» эрхилэгшэ нүхэр **Тарасов** хамагһаа түрүүн үгэ абаба. «Главобувьторгын» предприятинуудта Горсоведэй зүгһөө зохистой анхарал хандуулагдадаггүй, һүүлэй жэлнүүдэй туршада нэгэшье гэр байра манда баригдаагүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элидхэлшэ эрид шууд шүүмжэлбэшье, тэдэниие усадхаха бодото хэмжээнүүд тухай тон багаар хэлэбэ гэжэ нүхэр Тарасов тэмдэглэбэ.

«Бурпромсоведэй» түрүүлэгшэ нүхэр **Еременко** город доторхи промартельнүүдэй хүдэлмэри тухайда дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ.

— Олонхи промартельнүүд түсэбтэ даалгабаринуудаа ассортиментын талаар дүүргэдэггүй, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд һайнаар ашаглажа шададаггүй байна. Арад ниитын хэрэглэмжэнүүдые эрхим һайнаар хангахын тулада горьтойхон капиталовложени хэрэгтэй байна. Барилга үргэнөөр эрхилхэ гэхэдэ, проектнэ конторо ехэ һаад ушаруулна. Һүүлэй табан жэлэй туршада олзоборилгын кооперациин мастерскойнуудта нэгэшье байрын гэр үгтөөгүй. Энэ ушарһаа ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые хангаха мастерскойнуудай хүдэлмэриие зохистой һайнаар эмхидхэхын аргагүй байба, — гэжэ нүхэр Еременко тэмдэглэбэ.

— Городой заха газарнуудта худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ гэжэ партийна активай суглаанууд, райкомуудай пленумүүд дээрэшье хэдэнтэ хэлсэгдэһэн байха юм, — гэжэ **Удын** модо урадхуулгын конторын партийна организациин секретарь нүхэр **Халтурин** хэлэбэ. Теэд энэ талаар абтаһан шиидхэбэринүүд саг соогоо бэелүүлэгдэнэгүй. Городой заха газарнуудта худалдаа наймаан мүнөө хүрэтэрөө хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, модоной заводой дэргэдэхи киоскые абажа үзэе. Энэ киоск үдэрэй 4 часта хаагдадаг, тиимэһээнь олонхи хүдэлмэришэд хилээмэ, сахар, тамхи, дабһаяа олонхи ушарта эндэһээ худалдажа абажа шададаггүй. Энэ киоск тон һалан муухай байдалтай. Продавецынь эд хэрэглэгшэдтэ ехэ хажараар хандадаг. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхахын түлөө дары хэмжээ абахаар болоо.

— Энэ жэлэй 7 һарын дүнгүүдые хаража үзэхэ болоо хада, — гэжэ республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министр нүхэр **Пивоваров** хэлэбэ, — нютагай промышленностиин предприятинууд түсэбтэ даалгабаринуудаа тоогой талаар яһала дүүргэһэн байна, гэбэшье, тэдэнэр түсэбөө ассортиментын талаар бултадаа шахуу дүүргээгүй байна. Олонхи предприятинууд продукцияа муу шанартайгаар бүтээн гаргана. Энэ ямар ушарһаа болоноб гэхэдэ, манай предприятинуудта механизаци һайнаар нэбтэрүүлэгдээгүй байна. Жэшээнь, «Металлоширпотреб» заводой зарим цехүүдэй механизацилагдаагүй дээрэһээ олохон зүйлнүүд гараар хэгдэнэ. Гадна, түсэбэй ёһоор мебельнэ фабрика гуша гаран зүйлэй продукцинуудые бүтээхэ зэргэтэй. Механизаци муутай байгаад, нимэ олон зүйлэй продукцинуудые бүтээхэ гээшэ бэрхэтэй байна. Тиимэһээ шадаха шадаха руунь предприяти бүхэндэ усөөншэг зүйлэй продукцинуудые гаргаха даалгабари үгөөд, тэдэнииень шанар һайтайгаар бүтээлгүүлээ хада зохистой байгаа гэжэ һанагдана. Һаяын жэлнүүдэй туршада манай город дотор үшөө нэгэ мебельнэ фабрика, баригдаха, горпромкомбинат шэнээр эмхидхэгдэхэ, мүн ажалшадые ажаһуудалайнь талаар хангаха бусадшье хэдэн олон предприятинууд бии болгогдохо байна. Эдэ бүгэдэ хадаа ажалшадай материальна ажаһуудалай эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха арга боломжо манда олгохо байна.

«БМАССР-эй 25 жэлэй ойн» нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн нүхэр **Усанова** үгэ хэлэхэ зуураа, ажалшадые ажаһуудалайнь талаар хангаха зорилготой олохон организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

— Манай сэмбын фабрикые абажа үзэе, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Фабрикымнай дирекци, партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд манай ажабайдалые гүнзэгы һайнаар һонирходоггүй, фабрикын хүдэлмэришэдэй хайшан гэжэ ажаһуужа байһыень тэдэнэр хүсэд мэдэдэггүй, хүдэлмэришэдэй гэр байрануудта ошодоггүй. Тиихэдэ худалдаа наймаанай зарим организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй ажал-ябуулгаар партийна эдэбхитэд, партийно-советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд гүнзэгыгөөр һонирхоногүй. Ажалшадай материально-ажаһуудалые саашадань һайжаруулхын түлөө юу хэһэнээ манай хүтэлбэрилэгшэ бүхэн, энэ талаар харюусалгатай байһан хүн бүхэн хододоо һайтар сэгнэжэ үзэхэ зэргэтэй.

— Партийна организацинууд худалдаа наймаанай организацинуудай, хүн зониие ажаһуудалайнь талаар хангадаг предприятинуудай ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалганагүй,—гэжэ партиин Городской райкомой секретарь нүхэр **Новиков** тэмдэглэбэ, — Түсэбтэ даалгабаряа тоогойшье, ассортиментынгье талаар дүүргэдэггүй предприятинууд город доторнай үшөө хэдэн олон бии байна. Жэшээнь, энэ жэлэй түрүүшын 6 һарын гүрэнэй түсэбые Горпромкомбинат дүүргэжэ шадаагүй. Теэд тус комбинадай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудай гол шалтагаануудые Нютагай ба түлишын промышленностиин министр нүхэр Пивоваров һайтар мэдэхэгүй байба. Горпромкомбинадай хүдэлмэридэ Улан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **нүхэр Гурьяновшье** зохистой анхарал хандуулдаггүй гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Республикын Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министрын орлогшо нүхэр **Власов** үгэ хэлэхэ зуураа, ниитын хэрэглэлэй эд товарые үргэнөөр үйлэдбэрилэн гаргаха хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые манай министерство абажа байна гэжэ мэдүүлбэ. Гадна, тэрэ хадаа хэдэн дурадхалнуудые оруулһан байна. Манай **эндэ һамар ехэ элбэг.** Тиимэһээ тэрэниие промышленна ёһоор бүйлүүлжэ, һамарай тоһо гаргажа болоно. Мүн Удан-Удэдэ ремонтно (заһабарилгын) база бии болгохо шухала байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Республикын Худалдаа наймаанай министрын орлогшо нүхэр **Данилов** үгэ хэлэбэ.

—Республика доторнай складской байранууд тон үсөөн байна. Гэбэшье, эдэ байрануудые барихын тулада союзна Министерство жэл бүхэндэ мүнгэ зөөри айхабтар ехээр һомолдог. Теэд энэ мүнгэ зөөри ёһотойгоор гаргашалагданагүй. **Гадна, һүүлэй жэлнүүдэй** туршада город доторнай худалдаа наймаанай жэжэхэнүүд хэдэн олон точконууд бии болонхой. Гэхэ зуура, томо магазинууд, ехэ столовонууд үсөөнөөр баригдана. Хангалтагүйгөөр **хүдэлмэрилдэг** худалдаа наймаанай организацинуудай хэдэн олон бии байбашье, тэдэнэй ажал-ябуулгые партиин районно комитедүүд, партийна организацинууд хүсэдөөр һонирходоггүй байна, — гэжэ нүхэр Данилов тэмдэглэбэ.

— Республика доторнай хүнгэн автомашина өөртөө абаһан, мотоциклтай болоһон хүнүүд олон. Теэд тэдэниие хэрэгтэй **зүйлнүүдээрнь**, наада захань, бензинээр хангаха хэрэг мүнөө болотор шиидхэгдээдүй. Тиимэһээ город доторoo тусгаар бензколонко, хангалгын техническэ станци эмхидхэхэ шухала, —гэжэ «Машсбыдэй» республиканска конторые **эрхилэгшэ нүхэр Ламбразо** дурадхаһан байна.

Мүн «Главунивермагай» директор нүхэр **Барков,** республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Борисов,** «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор нүхэр **Стегачёв** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Һүүлээрнь партиин обкомой секретарь нүхэр **Дубровский** үгэ хэлэжэ, ажалшадые эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудаар хангаха, хүн зониие ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдээр хангадаг предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байна.

Партийна активай суглаан зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Сельпогой хүдэлмэри һайжаруулха

Һаяхан Дырестэйн сельпогой правлениин гэшүүдэй ба эдэбхитэдэй суглаан боложо, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Андреев элидхэл хэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ:

— Манай сельпогой хүдэлмэрилэгшэд 1952 оной эд бараанай эрьесын түсэбые эмхитэйгээр дүүргэһэн байна. Гэбэшье, мүнөө манай сельпогой системэдэ горьтой дутагдалнууд бии. Эд бараан саг соогоо асарагдажа, ажалшадта наймаалагданагүй. Сельпогой зарим отделенинүүд ба точконууд эд бараанай эрьесын хахад жэлэй түсэб дүүргэбэгүй. Ажалшадые хэрэгтэй эд бараагаар дутаахагүйн тула зохихо хэмжээ абаха байнабди.

—Сельпогой зарим магазинууд соо ариг сэбэр муугаар сахигдана, —гэжэ правлениин гэшүүн нүхэр Дымчиков хэлэбэ. — Мүн колхозуудай таряанажалай бригаданууд ба малажалай фермэнүүд дээгүүр нүүдэл наймаа һайнаар эмхидхэжэ шадаагүй байнабди. Мүнөө тарья хуряалгын халуун үе ябажа байна. Тэндэ ажаллажа байһан хүнүүдтэ эд бараа элбэгээр абаашажа наймаалха гээшэ манай шухалын шухала зорилго мүн.

Удааһь үгэ хэлэһэн правлениин гэшүүн нүхэр Худанов иигэжэ хэлэбэ:

—Манай сельпогой хүтэлбэрилэгшэд кадрнуудые шэлэн абаха ба тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна. Энэ ушарһаа боложо, манай сельпогой системэдэ хахад жэлэй туршада 3 хүн аяар 9 мянган шахуу түхэриг гүрэнэй мүнгэ үрилтэ хэһэн байна.

Үгэ хэлэгшэд сельпогой хүтэлбэрилэгшэдые шангаар шүүмжэлжэ, ажалдань бии байһан дутагдалнуудые элирүүлбэ. Ажалшадые эд бараагаар, эдеэ хоолоор дүүрэн хангаха, сельпогой хүдэлмэриие һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа.

С. Табдаев.

Библиотекэ гү, али номой склад гү?

Кударын аймагай центрын библиотекэдэ шэнэ газетэ, журнал уншахаяа, һонирхолтой номуудые абахаяа албахаагшад, һурагшад, колхознигууд олоороо ерэдэг. Харин тус библиотекын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтэнүүдые хангаха талаар хүсэд һаналаа табинагүй. Библиотекэнь бишыхан таһалга соо байрланхай. Үнэндөө энэнь библиотекэшье гэхээр бэшэ, харин номуудай склад юм гү гэжэ һанамаар. Нэгэ хэдыхэн стулнуудһаа бэшэ эндэ юушьегүй. Газетэнүүдэй подшивканууд, элдэб журналнууд дэлгээгдэхэ аргагүй, полконууд дээгүүр хэбтэдэг.

Номуудые һайшаан дурадхаһан списогүүд огто үгы. Библиотекые даагша нүхэр Маркова шэнэ газетэнүүдые өөрынгөө байра руу түрүүшээр абаашаад лэ, хоёр—гурба хоноһон хойно библиотекэдээ асардаг юм.

Библиотекын хүдэлмэриие һайжаруулха талаар аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд һаналаа табиха зэргэтэй.

К. Кударинский.

Нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэгүй

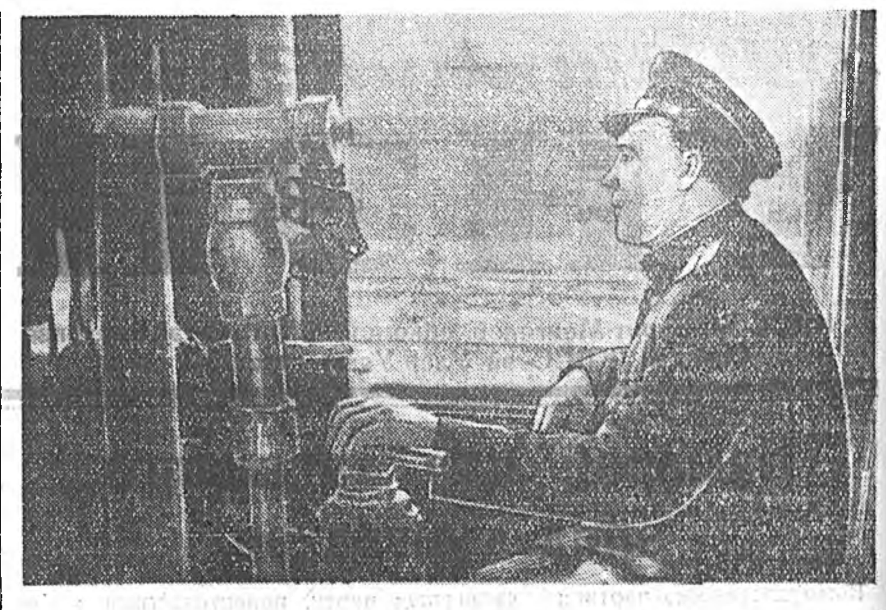
Байкало-Кударын аймагай Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой холын бригаданууд дээгүүр нүүдэл худалдаа наймаан эмхидхэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, үбһэ хуряалгын үедэ олтирог дээрэ ажалладаг колхознигуудта наймаа нэгэшье дахин асарагдаагүй. Тиимэһээ эндэхи ажалшад шухала хэрэгтэй зүйлнүүдые абахын тула хүдэлмэриингөө сагые гээнэ. Аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд колхозуудай бригадануудаар нүүдэл наймаа эмхидхэлгэдэ анхаралаа багаар хандуулна.

В. Непомнящих.

Саг соогоо худалдэггүй магазин

Бичурын аймпотребсоюзай Еланай сельпогой № 2 магазинай продавец Сономова хүдэлмэриин гүрим сахинагүй. Нүхэр Сономова магазинаа үглөөнииinь орой нээдэг, обедтэ гү, али үдэшэндөө эртэ хаажархидаг зантай. Мүн хүдэлмэриин саг соо магазинаа суурагалжархёод дуратай тээшэ ябажа, удаан сагаа үнгэргэдэг байна.

Х. Доржиев.

Улан-Удэ станциин депогой эрхим машинист Николай Павлович Лавринович энэ жэлэй эхилхэһээ хойшо далаад мянган килограмм түлишэ алмаба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Лавринович өөрынгөө паровозой будка соо хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантасвай фото.

Түмэр замай состав ашаглалгые һайжаруулха

Подвижной состав ашаглалгые һайжаруулха, ашаанай поезднуудай тээлгын хэмжээе ехэ болгохо гэжэ партиин XIX съездын директивэнүүд соо хэлэгдэһэн байна.

«Забайкаллес» комбинадай зарим предприятинууд, Улан-Удын ба Клюевскэ модоной заводууд бүхы дээрээ ороной шэнэ барилганнуудта эльгээгдэхэ барилгын модо ба хюрөөдэгдэһэн материалнуудые түмэр замай составта ашаха хахад жэлэй түсэбые миил 82,4 процент дүүргээ.

Эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд транспортаар гүйсэд хангагданагүй гэжэ ямаршье утхагүй шалтаг баридаг заншалтай.

Модо ашалгын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэгдэнгүй үлэһэнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, нэн түрүүн, эдэ предприятинуудта модо ашалгада үгтэһэн составуудай вагонууд соо ашаан дүүрэн ашагданагүй, 1—2 метрын хооһон тала үлэнэ. Энээн дээрэһээ бүхы состав соо хэдэн олон кубометр модон дутуу тээгдэхэ ушар гарана. Жэшээ болгон Хандагатайн леспромхозые абаад үзэе. Тус леспромхоз хахад жэл соо 7173 кубометр модо вагонуудта дутуу ашажа, аяар 312 вагон хооһоор эльгээһэн болоно. Тиихэдэ хюрөөдэгдэһэн 662 кубометр модо дутуу ашажа, 26 вагон хооһоор ябуулаа. Мүн 761 кубометр түлеэ вагондо дутуу ашаһанай тула 36 вагон хооһоор эльгээгдэбэ. Энэ леспромхоз хахад жэл соо бүхы дээрээ 8696 кубометр модо, хюрөөдэгдэһэн материал ба түлеэ гүрэндэ дутуу үгэжэ, 374 вагон хооһоор -ябуулһан байна.

Энэнь гүрэндэ тон ехэ гарза мүн. Хэрбээ дүүрэн ашаатай нэгэ вагон Дунда Азида ябуулха болоо һаа, түмэр замай тарифна сэнгээр энэ вагоной сэн 3 мянган түхэриг болоно. Тиин 374 вагоной тарифна сэн 1 миллион 122 мянган түхэриг мүнгэн «һалхинда» табигдаһан болоно бшуу.

Онохойн модоной комбинат баһал ехэ гарза хэһэн байна. Тус комбинат хахад жэл соо 4431 кубометр барилгын модо вагонуудта дутуу ашажа, 192 вагон хооһоор ябуулһан байна. Хюрөөдэгдэһэн 5776 кубометр модо дутуу ашажа, 228 вагон хооһоор ябуулаа. Бүхы дээрээ тус комбинат 10.207 кубометр модо ба хюрөөдэгдэһэн материал түмэр замай составуудта дутуу ашажа, 414 вагон хооһоор ябуулаа.

Мүн Улан-Удын модоной завод (директорынь нүхэр Оглоблин) бүхы дээрээ 7561 кубометр модо составта дутуу ашажа, 320 вагон хооһоор ябуулаа.

Эдэ предприятинуудай хүдэлмэришэд вагонуудые дүүрэн бэшээр ашахаһаа гадна, түмэр замай составта модо ашахадаа тон нобшо удаанаар хүдэлмэрилдэг юм. Иимэһээ хахад жэл соо «Забайкаллес» комбинат вагонуудые удаан бариһанай түлөө 143 мянган түхэриг штраф түлэһэн байна.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, тус предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй Ой модоной ба саарһанай промышленностиин министерствын зааһан транспортые зүбөөр ашаглаха, түмэр замай составуудай ашаа тээжэ абаашаха арга шадалые таһалгаряагүйгөөр дээшэлүүлхэ гэһэн заабариие дүүргэхын тула тодорхой ямаршье хэмжээ-ябуулгануудые абанагүй. Ашаа ашалгые түсэблэлгэ үшөө муугаар табигдана, вагонуудые хооһоор ябуулгые эрид бага болгохо ямаршье тэмсэл эндэ хэгдэнэгүй.

П. Ловцов,
Главлесосбыдэй гослесобракиражна таһагай начальнигай орлогшо.

Үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ

Үбэлдэ һайнаар бэлэдхэбэл ПВЗ-гэй цехүүд бүхэли үбэлдөө таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ гарадаг, үйлэдбэриингөө программые ядаралгүйгөөр дүүргэдэг гэжэ үрда жэлнүүдэй дүршэлһөө харагдана. Тиихэдэ үбэлэй үеын хүдэлмэридэ муугаар бэлэдхэһэн цехүүд таһалгаряатайгаар, жэгдэ бэшээр ажалладаг, программаяа дүүргэдэггүй.

Үбэлдэ бэлэдхэлгэ саг зуурын хүдэлмэри бэшэ. Тиимэһээ барилгын ба заһабарилгын бүхы хүдэлмэриие эртээнһээ, һайн шанартайгаар хэхэ гээшэ шиидхэхы удхашанартай.

Мүнөө заводой олонхи цехүүд үбэлдэ бэлэдхэжэ эхилһээр үни болоо, бэлэдхэлэй зарим хүдэлмэринүүд дүүргэгдээ. Жэшээлхэдэ, паровозно болон вагонно цехүүд 400 гаран калориферну́удые үни заһабарилжа дууһаа. Шэрэм шудхалгын цехын коллектив үбэлдэ муу бэшээр бэлэдхэнэ.

Гэбэшье, заводой олохон цехүүд энэ талаар өөдтэй юумэ хээгүй байһаар. Жэшээлхэдэ, вагонно-хабсаралгын, №№ 1 ба 2 паровозо-механическа ба бусад цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд үбэл болохо гэжэ мэдэхэгүй шэнги, тэрээндэ ямаршье бэлэдхэл хэнгүй, һанаа амар һууна.

Заводой заһабарилга-барилгын цех (начальнигынь нүхэр Выговской) зарим цехүүдэй бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ туһалха уялгатай юм. Тэдэ нүхэр Выговскойн энэ уялгаяа муугаар дүүргэһэнһээ боложо, мүнөө цехүүд соо ехэхэн хүдэлмэри хэгдээгүй байна. Арматурна, паровозоколёсно, вагонноколёсно ба бусад цехүүд соо мүнөө болотор үбэлдэ бэлэдхэлэй ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй тооной байһаар.

Копровой цех түсэбэй ёһоор ноябриин 1 болотор шэрэм шудхалгын ба булад шудхалгын цехүүдтэ 2 мянган тонно шихтовэ материал бэлэдхэхэ уялгатай байһан аад тэрэнээ хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Тус заводой түлишын складуудта мүнөө түлеэн тон бага байна. Октябриин 1 болотор эдэ складуудсоо заводой жэл соо түлихэ түлишын 50 процентнь бэлэн байха ёһотой аад, мүнөө нэгэдэхи участогай склад соо оройдоо 450 кубометр утанууд түлеэн, 700 тонно шулуун нүүрһэн байна. Хоёрдохи участогай склад соо мүн лэ иимэрхүү түлишэ бэлэн болгогдоһон байха юм. Гадна, хоёрдохи участогай түлишын складай территори эмхи гүримгүй байдалтай. Тэндэ ехэнхи талмай дээрэнь борооной уһан тогтоод, түлишэнь норожо хэбтэнэ. Складууд соонь түлеэ богони болгожо тайралга эмхидхэгдээгүй. Зунай гурбан һарын туршада соо түлеэ тайраха механизмүүд ажалгүй хэбтэжэ гараба.

Байрын-коммунальна таһагай начальник нүхэр Калинников, тэрэнэй орлогшо нүхэр Сотов гэгшэд заводой ажалшадые саг соонь һайн, богони, хуурай түлеэгээр хангаха хэрэгтэ анхаралаа тон багаар хандуулна. Гадна, складһаа түлеэ ажалшадта гэртэнь зөөжэ үгэхэ тусхай машина байха аад, үгы байна. Тиимэһээ ажалшад түлеэгээ складһаа зөөхэдөө машина бэдэрхэ баатай болоно.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, ПВЗ-гэй зарим цехүүдэй ба байрын-коммунальна таһаг үбэлдэ муугаар бэлэдхэжэ байна. Үбэлэй үедэ таһалгаряагүйгөөр, жэгдээр ажаллахын тула заводой дирекци ба партийна организаци дээрэ дурсагдаһан дутагдалнуудые ойрын сагта усадхаха, үбэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ зэргэтэй.

С. Чернигов.

Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ Бага-Куналейн МТС-эй нүхэр П. Р. Смолиной хүтэлбэрилдэг комбайнова агрегат анха түрүүлэн таряа хуряажа эхилээ hэн. Энэ агрегадай коллектив хүдэлмэриин 25 үдэр соо түсэбэй ёhoop 320 гектарай оронд 450 гектар таряа hайн шанартайгаар хуряаха уялга абаhан байгаа. Мүнөө тэдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, халаан бүхэндөө 20 гектар, заримдаа дээшэшье таряа hайн шанартайгаар хуряана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Смолиной хүтэлбэрилдэг агрегат таряа хадажа ябана.

З. Веснинагай фото.

Бүхы комбайнуудые, жаткануудые hайнаар ашаглаха, гүрэндэ таряа тушаалгые хурдадхаха

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

1953 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ороохото культуранууды хуряалга	Намарай таряа тарилга	Намарай пар хахалалга
Баргажанай	57,5	—	21,6
Иволгын	44,0	42,8	13,0
Тарбагатайн	41,9	77,6	21,8
Байкало-Кударын	40,0	—	6,3
Прибайкальска	38,5	49,9	—
Заиграйн	36,6	86,1	3,9
Кабанскын	35,6	85,7	3,4
Курумканай	33,3	—	—
Яруунын	30,8	71,6	1,0
Мухаршэбэрэй	29,1	112,1	6,5
Хэжэнгын	28,8	54,2	0,8
Хориин	28,5	83,4	4,3
Кударын	26,6	66,7	2,2
Бичурын	24,3	84,0	7,2
Сэлэнгын	21,1	88,8	1,2
Түнхэнэй	18,1	86,0	1,8
Кяхтын	13,3	—	2,5
Торнин	11,6	73,2	—
Зэдын	9,1	71,5	0,8
Закаменай	8,9	90,0	—

hанаhанда хүрэбэгүй

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ аймагай колхозуудай полинууд болон сабшалан дээрэ муу бэшэ ургаса ургаа. Энэ жэлэй үбhэ хуряалга олонхи колхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдажа, амжалтатайгаар түгэсхэгдэжэ байна. Таряа хуряалгые аймагай колхозууд мүн лэ эршэмтэйгээр ябуулжа, агротехническэ болзор соонь, шанар hайнтайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэнь аабза гэжэ hанагдаhан байгаа. Харин мүнөө болоод байхада тэрэ найдабари харюулагданагүй. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ аймагай колхозууд, илангаяа Кяхтын МТС-эй харьяата колхозууд таряа хуряалгада ехээр оройтожо оробошье, энэ хүдэлмэриие шамдуулха тушаа оролдоногүй. Энэ саг соо нилээд ехэ хүдэлмэри хэмээр байгаа. Харин Кяхтын МТС, мүн тэрэнэй харьяата колхозууд энэ жэлэйнгээ таряа хуряалгада бэлэдхэл муутай байшоо. МТС-эй комбайнууд болон тракторнууд поли дээрэ hая гаража байhан аад, техническэ элдэб дутагдалнуудhаа боложо, мүн харууhа муутай дээрэhээ эбдэрнэ. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ошохо ёhотой нэгэ комбайн хэдэн хоног соо hаатаhанайнгаа удаа арай гэжэ МТС-эйнгээ усадьба соohoo тарабашье, тэрэниие шэрэхэ трактор байра дээрэhээ хүдэлжэ ядаhаар эбдэршөө. Тэрэниие заhабарилгада ехэ саг хаягдаhан байха юм. Мүнөө МТС-эй усадьба соо заhабарилагдажа дүүргэгдээгүй үшөө 3 трактор бии.

Колхозуудай полинууд дээрэ гараад хүдэлмэрилжэ байhан комбайнууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй. Юуб гэхэдэ, элдэб шалтагаанhаа боложо эбдэрдэг, колхозой правлениин хүдэлмэришэдөөр хүсэд хангаагүй дээрэhээ комбайнууд hаатадаг байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр Очиров түрүүлэгшэтэй Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо комбайнова аяар 5 агрегат хүдэлмэрилжэ байбашье, ажалай эмхидхэлэй hула ба колхозой правлениин хүнүүдээр хүсэд хангаагүй дээрэhээ урагшаа ябанагүй, комбайнова агрегадууд бункер соохи тарягаа hуладхалгада ехэ сагаа гээнэ. Эдэ табан агрегадуудта гансахан шэгнүүрщэн томилогдоод, комбайнуудhaa гараhан таряае шэгнэжэ хүшэ хүрэнэгүй. Ургаса хуряалгын хүдэлмэринүүдэй хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhанай гэмээр колхоз мүнөө таряа хуряаха түсэбөө арайхан гэжэ 11 процент, гүрэндэ тушааха түсэбөө 9 процент дүүргээ. Сэбэрлэгдээгүй, хатаагдаагүй таряан ток дээрэ ехэ. Тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ, Субэгтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд таряа гүрэндэ тушаажа үшөө эхилээгүй байhаар.

И. Яхно.

„Заготзерногой" пунктда

Хёлго голой эрье дээрэ байдаг «Заготзерногой» Суулгын томодхогхойон пунктда мүнөө үдэр hүнигүй халуун хүдэлмэри ябажа байна. Энэ пунктда Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн аймагуудай колхозуудhаа шэнэ ургасын таряан тушаагдажа эхилhээр үнихэн болоо.

„Үргэн дардам харгыгаар «ГАЗ-51» гэжэ маркын ашаанай автомашина тooho бурьюулан ерэжэ, заготпунктын конторын газаа зогсобо. Тэрэ машиные холоhoo хараад танимаар ямаршье тэмдэггүй. Тэд заготпунктын хүдэлмэрилэгшэд тэрэниие холоhoo танидаг болонхой.

— Неродов ерээ! — гэжэ визировщица-комсомолка Галина Филиппова бэшэ нүхэдтөө дуулгана. Машинын ерэжэ зогсохолоор тэрэ басаган тарянанай шанарые шалгахын тулада дээрэнь гараад, тусхай амhартаар таряа удхажа абана. Мухаршэбэрэй аймагта ябадаг авторотын шофёр Иван Неродовой эрхимээр ажалладагые эндэ хүн бүхэн мэдэдэг. Тиимэhээ тэрэнэй жолоододог автомашина бүгэдэндэ танюуhатай болонхой.

Нүхэр Неродов заготпунктhaa 60 километр газарта байдаг «Үнэн» колхозhoo таряа зөөхэ зуураа, үдэрэй гурба дахин эрьежэ, нормоо 200 процентhээ дээшэ дүүргэнэ. Мүн шофёрнууд Юрий Иванов, Петр Карлов, Иван Утенков болон бусад эрхимээр ажаллана.

Залуухан лаборантка Зоя Бурду[illegible] таряа нарииhаар шалгажа шалгангүй аргагүй. Түрүүшээр тэрэ таряа гутаа бурьтаагүй гү, холисогүй гү гэжэ шалгадаг. Удаань хэр зэргэ эдеэ hайтайб гэжэ элирүүлхын тулада литр ородог тусхай амhарта соо тон наринаар шэгнэдэг байна. Литр ородог тусхай амhарта соо багтаhан таряан 665 — 790 грамм болоо hаа, гүрэндэ абтадаг. Неродовой асарhан тарянhaa нэгэ литр абаад хэмжэхэдэнь 784 грамм болобо. — Эрхим шанартай! —гэжэ хэцшьеб даа, тэндэ байhан хүнүүдэй нэгэн дуугараад орхино. Тиигээд тусхай прибороор хуурай ноойтониинь шалгагдан 16 процент шиигтэй гэжэ тодоруулагдана. Неродовой асарhан таряае эрхим шанартай гэжэ тодоруулаад, дабарантка басаган шалгалта хэhэнэй ордер пропуск хоёрые бэшэжэ, колхозой ахалагша ашаа зөөгшэ Даша Раднаевта үгөөд, иигэжэ тэрээндэ хэлэнэ:

— Хуурай hайн таряан байна, сэхэ дүрбэдэхи складта абаашаад, адхажархигты.

Уданшьегүй автомашинын шэгнүүр дээрэ гарахадань шэгнүүршэн Кузьма Китаев гурбан минута соо Неродовой дүүрэн ашаатай машиные тэрэ зандань шэгнэжэрхинэ. Автомашина шэгнүүр дээрэhээ аалиханаар буугаад, № 4 складай таряа буулгадаг газарта ошожо зогсоходонь тэндэ бэлэн байhан колхознигууд хойто бортыень нээжэ, дүүрэн тарятай мэшээгүүдые хооhолно. Нэгэ хэды минута үнгэрхэлөөр автомашина дахин шэгнүүр [illegible] ряан эндэ түргэн методээр шэгнэгдээд, тушаагдан абтадаг болоо.

«Заготзерногой» пунктhaa машинаяа гаргахатаяа хамта Неродов үшөө нэгэ дахин эрьеэд ерэхэ гэжэ мүн лэ яаралтайгаар, тooho бурьюулан холодоо hэн.

Тэрэнэй тушааhан тарян замаа саашань үргэлжэлүүлбэ. № 4 складай подвал соо тодхоотой байhан ленточнэ транспортёр дээрэ доошоо гоожоод, саашаа ябажа ВИСХОМ—2 гэжэ механизированнэ сушилка соо ороно. Эндэ тарян хатаагдажа, 14 процент шиигтэй болоод гарадаг байна. Энэ тухай шиигтэй байhан тарияе үни хадагалжа, үгышье hаа тээрмэдэ татажа болодог. Хатаагдаhан тарян сушилка соогоо hаатангүйгөөр № 1 складта ошожо ороно. Эндэhээ тарян хэрэгтэй болоо hаань, Хёлгын эрьедэ ерэжэ тогтоhон баржада мүн тусхай транспортёроор ашагдадаг.

Эдэ үдэрнүүдтэ «Заготзерногой» пунктын коллектив бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллажа байна. Пункт дээрэ 30 гаран хүдэлмэришэд ажаллана. Харюусалгатай участогуудта коммунистнууд болон комсомолецууд табигданхай. hаяхан пунктын хүдэлмэришэд шэнээр баригдаhан склад ашаглалгада оруулба.

hүүлэй үедэ Түгнын үргэн талын дундуур «Заготзерногой» Суулгын пункт ошоhон газарнуудаар машинын бурьюулhан тooho замханагүй. Мухаршэбэрэй ба Тарбагатайн аймагуудай колхозуудhaa ерэhэн тарян үдэр hүнишье илгаа[illegible]

Республикын аймагуудта үбhэ хуряалгын ябаса тухай

1953 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбhэ hурилгэ	Үбhэ сабшалга	Силос даралга
Кабанскын	76,9	92,1	46,9
Закаменай	74,2	98,5	52,9
Байкало-Кударын	69,5	96,7	35,9
Баргажанай	68,5	81,5	31,7
Прибайкальска	68,4	85,9	53,5
Кударын	67,0	91,3	73,1
Хойто-Байгалай	66,3	5,0	26,7
Тарбагатайн	65,7	94,9	29,4
Мухаршэбэрэй	59,4	92,2	45,6
Түнхэнэй	54,5	89,5	70,4
Баунтын	53,9	67,9	20,1
Кяхтын	51,9	93,5	62,3
Бичурын	51,9	86,2	29,9
Курумканай	51,4	89,9	46,0
Заиграйн	50,6	92,2	28,0
Ахын	45,0	66,4	39,8
Ториин	41,7	91,8	60,9
Иволгын	39,9	81,8	48,6
Сэлэнгын	39,6	84,3	16,3
Хориин	36,8	83,4	32,7
Зэдын	34,2	76,1	60,2
Яруунын	33,5	83,4	26,4
Хэжэнгын	32,7	93,0	50,2

Үбhэ хуряаха түсэбөө дүүргэбэ

Үнгэрhэн жэлдэ ниитынгээ адуу малда хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхээгүй дээрэhээ Баргажанай аймагай Телятниково-Уринска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз үбэл, хабартаа олон малаа гарзалуулжа, тураажа ондо ороо hэн. Харин энэ колхозой гэшүүд үбэл, хабарай бэрхэшээлнүүдhээ бодото hургаал абажа, нёдондопойнгоо алдуу дутуунуудые энэ жэлдэ яабашье дабтахагүй гэжэ шиидэhэн байна. Тиин энэ жэлэй үбhэ хуряалгые тэдэнэр саг болзортонь эмхитэйгээр ябуулжа, мүнөө үбhэ тэжээл хуряаха түсэбөө аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэбэ.

Нүхэр Зубковой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада илангаяа hайнаар хүдэлмэрилөө. Тус бригада 1600 центнер үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй байhан аад, 2450 центнер hайн шанартай үбhэ бэлэдхэжэ, колхоздоо тушаагаа. Мүн нүхэр И. Ивановой хүтэлбэрилдэг бригада эрхимээр ажаллажа, түсэбэй ёhoop 1900 центнерэй оронд 2750 центнер үбhэ хуряаба. Тиихэдэ нүхэр Г. Колмаковой бригадын гэшүүдэй оролдосото ажалые тэмдэглэхэ шухала. Энэ бригадынхид үбhэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэхын түлөө бусад бригадануудтай мүрысэжэ, хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаhанай ашаар мүнөө колхоздоо 400 центнер үбhэ түсэбhөө гадуур тушаагаа.

Энэ жэлэй үбhэ хуряалгын үедэ тус колхозой гэшүүдэй дунда эрхим ажалаараа шалгарhан хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, үбhэ хуряалгада орохо зуураа морин сенокосилкаар 120 гектар үбhэ hайн шанартайгаар сабшаха уялга абаhан машинист А. Коновалов хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Тэрэ үдэр бүриингөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байhанай ашаар 120 гаран гектар үбhэ hайн шанартайгаар сабшаhан байна. 60 гаран наhатай үбгэн Г. Зубковой оролдосото ажалые тэмдэглэнгүй гаража болохогүй. Энэ үбгэн хуряалгын эхилхэhээ хойшо гар хажуураар үбhэ сабшаха, hүри хаяхадаа үдэрэйнгөө нормые хододоо 130—140 процент дүүргэжэ, бусадта эрхим ажалай жэшээ харуулжа ябаа. Мүн үбhэ хуряалгада ябаhан А. Филиппов, М. Толстихин болон бусад олон колхознигууд үдэрэйнгөө нормые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ байба.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид мүнөө үбhэ хуряаха түсэбөө аймаг соогоо түрүүлэн 105 процент дүүргэбэшье, үнгэрhэн үбэл, хабарай бэрхэшээлнүүдые hанан, энэ шухала хүдэлмэриие таряа хуряалгатай хамта темпыень заашье hуларуулангүй ябуулжа байна. Үбhэ хуряалгын хүдэлмэри эндэ намар орой болотор үргэлжэлхэ юм.

—Үнгэрhэн үбэл, хабартаа малаа тураажа, үргүүлжэ байхадаа одоол шамай дахин ногоон гараhал аабзаш, горьтойхоноор лэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэбди гэжэ hанадаг hэмди, —гэжэ колхознигууд сэдьхэлээ хананхэлэнэд.

АХЫН АЙМАГТА

ҮНДЭР hААЛИИН ҮРЭ

Аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ hү тушааха түсэбөө августын 15 болотор дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан юм. Энэ уялгаяа тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Мүнөө аймагай олон колхозууд ехэ хэмжээнэй тohо, мяха аймагай центрын базар дээрэ наймаалжа, ехэхэн доход колхоздоо оруулна.

ҮБhЭШЭНДЭ КОНЦЕРТ

Аймагай Культурын байшангай уранhайханай бригада Молотовой нэрэмжэтэ, «Улаан Шарза», «Улаан Аха», «Улаан-Шулуута» колхозуудай үбhэ хуряалгын бригаданууд болон hүнэй-товарна фермэнүүдээр ябажа, hонирхолтой концертнүүдые харуулба. Тус бригадын программада Ж. Тумуновай «Бүхэнэй галнууд» гэжэ пьесэ, Бурят-Монголой композиторнуудай шэнэ дуунууд ба частушканууд бии.

Мүн тэдэнэр бригада, фермэ бүхэндэ «дайшалхы хуудаhа» гаргаhан ба элохон колхозуудта үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ горьтойхон туhаламжа үзүүлhэн байна.

МОСКВА ТУХАЙ ЛЕКЦИ

Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй Московско университедэй студентнэр Б. Мясєдов, Т. Пахомова, С. Иванов, В. Борисович, Е. Чернов гэгшэд зунайнгаа амаралтын үедэ Москва городhoo Тувинска автономно областиин Кызыл город хүрэтэр туристска аяншалга хэhэн байна. Тэдэнэр олон хада уулануудые дабажа, аймагай центр—Орлик тосхон ерээ.

Аяншад-студентнэр Молотовой нэрэмжэтэ, «Ким» колхозуудай hүнэй-товарна фермэнүүдтэ Москва тухай лекцинүүдые уншаа.

НОМУУДЫЕ ОЛООР АБАНА

5 hарын туршада аймагай центртэхи номой магазин 10 мянга гаран түхэригэй номуудые худалдаа. Илангаяа В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай зохёолнуудые, партиин түүхэтэ XIX съездын материалнуудые, Сталинска шангай лауреадуудай Г. Николаевагай «Таряа хадалга», М. Бубеновэй «Сагаан хуhан» болон бусад политическэ ба уранhайханай номуудые колхознигууд, албахаагшад олоор худалдан абана, мүн ондоо номуудта захил хэнэ.

ЗЭРЛИГ ЯМААНhАА ШЭНЭ ҮҮЛТЭР

Хайгас гэжэ нютагта байдаг «Коминтерн» колхозой фермэ дээрэ нёдондо жэлhээ хойшо хоёр зэрлиг ямаад тусхай харууhалгада байдаг юм. Тиин ойн зэрлиг тэхэдэ нютагай үүлтэрэй 5 ямаад ороондо оруулагдаа hэн. Мүнөө тэдэнэр булта түрэнхэй. Эшэгэдынь жинирэй эшэгэдтэ орходоо худэр томонууд бэетэй, айхабтар солбонууд.

—Манай ажаглалтын ёhoop зэрлиг ба нютагай үүлтэрэй ямаануудай хоорондоhoo томо бэетэй, хөөбэри ехэтэй ажахыда ашаг олзо ехэтэй шэнэ үүлтэрэй ямаа бии болгожо болохоор,—гэжэ ветеринарна врач А. Целовальников хөөрэнэ.

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

1952 ондо ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэлгээр ехэ амжалта туйлаhан аймагай зооветеринарна 15 мэргэжэлтэдтэ 12180 түхэригэй мүнгэн шан БМАССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство барюулба. Тэдэнэй тоодо: зооветеринарна пунктые даагша Ц. Батуева, ветеринарна фельдшернууд — Ц. Жужаева, Ж. Ангархаев, Х. Жигжитова болон бусад мэргэжэлтэд бии.

Р. Цыбиков.

Уншалгын ном тухай hанамжа

Дүрбэдэхи класста үзэхэ «Түрэлхи хэлэн» гэжэ ном соо 220-оод гаран зохёолнууд (шүлэгүүд, рассказууд, статьянууд ба отрывогууд) оролсонхой. Тэдэнэй 31-ниинь манай республикын уранзохёолшодой бэшэhэн зохёолнууд болоно. Энэ талаарнь абажа харахада, нютагай ажабайдалые харуулhан литературно-уранhайханай материалнууд ном дотор яhала хэрэглэгдээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр hургуулиин үхибүүдые элдэб hонирхолтой зүйлнүүдтэй танилсуулха талаар ном соо оруулагдаhан зохёолнууд мүнөө үедэ табигдажа байhан ехэ эрилтэнүүдые үшөөл ханганагүй.

Нютагай ажабайдалые харуулhан материалнууд нэгэ янзын бэшэ байгаа hаа холо дээрэтэхэ hэн. Манай hанахада, Бурят-Монголой республикын ажабайдалые харуулhан элдэб очеркнууд болон рассказуудhaa отрывогуудые оруулхаhаа гадна, тус ном дотор байгаалиин баялигуудые, манай эндэхи элдэб түрэлэй амитадые харуулhан зүйлнүүд оруулагдаха ёhотой байгаа.

Ном соо оруулагдаhан зохёолнууд дотор Ц. Галсановай, Ж. Тумуновай, Ч. Цыдендамбаевай болон бусад уранзохёолшодой шүлэгүүд hонирхолтойгоор уншагдана. Гэбэшье, ород хэлэнhээ бурят-монгол хэлэн дээрэ болгожо оршуулhан шүлэгүүд, рассказууд болон статьянуудта олон дутуу дунданууд бии. Зарим оршуулганууд хэдэн жэлэй урда тээ хэгдэhэн аад, хүсэд заhабарилагдангүйгөөр дахяад хэблэгдээ. Илангаяа шүлэгүүд муугаар оршуулагдаhан байна. Тэдэ оршуулганууд бурят-монгол шүлэг зохёолгодо табигдажа байгаа эрилтэнүүдые хангахаhаа бэшэ тагай, удхыень хазагайруулhан гү, али сэхэ оршуулhан зүйлнүүдтэй байха юм. Жэшээлхэдэ, Некрасовай «Таряашадай үхибүүд» гэhэн зохёол соohoo бишыхан отрывок абажа харая. Автор иигэжэ бэшэhэн байна:

Под густые старые вязы
На отдых собирались люди.
Ребята обступят: начнутся
рассказы
Про Киев, про турку, про чудных
зверей,
Случалось, тут целые дни
пролетали,
Что новый прохожий, то новый
рассказ...

Бурят-монгол хэлэн дээрэ болоходоо тус отрывок иигэжэ оршуулагдаhан байна:

Арьяаг, үдхэн вязууд доромнай
Амархаяа хүнүүд сугларагша hэн.
Үхибүүд олооро тойрон hуугаад,
Киев, турок, ангууд тухай
Үльгэр онтохо эхилэгшэ hэн.
Бүхэли үдэрые эндэ үнгэргэн,
Бүгэдөөрөө хөөрэлдэн байгша
hэн...

Энэ оршуулгада авторай хэлэhэн зүйлнүүд бүгэдөөрөө зүбөөр ба уран хурсаар гаранагүй. Гансал толгой холбуулагдаад лэ мүр мүрнүүдыень сэхэ оршуулхые hэдэhэн ушар элеэр харагдана бшуу. Ном соо ороhон «Несжатая полоса», «Дедушка Мазай и зайцы», «Зеркало и обезьяна», «Любопытный», «Лисица и виноград» гэхэ мэтэ зохёолнууд илангаяа хангалтагүйгөөр оршуулагдаа гэжэ тэмдэглэхэ зэргэтэй. Авторнуудай хэлэhэн образно зүйлнүүдые хазагайруулжа, «тэмээ гэхэдэ, ямаа гэhэн» ушарнууд олон.

Оршуулагша хадаа уранзохёолшын хэлэhэн гол hанал бодолые гаргахаhаа гадна, уран хурсаар найруулха зэргэтэй. Энэ эрилтэ тус ном дотор хүсэд дүүргэгдээгүй байха юм. Эгээл тиимэhээ энэ уншалгын ном хүсэд hонирхолтой боложо шадаагүй. Дахяад хэблэн гаргахадаа дээрэ хэлэгдэhэн ажаглалтануудые хараадаа абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

П. Малакшинов.

Адуу малынь олошорно

Хасууртайн сомоной (Хори) «Победа» колхозойхид малажал хүгжөөхэ 1953 онойнгоо гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргэжэ, аймагай малшадай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлбэ.

Илангаяа хониной-товарна фермынхид hайн амжалтануудые туйлаhан... үсхэбэрилэгдэhэн үнеэд, гахайнууд олон.

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон тус колхозойхид жэлэй дүүрэтэр үшөө нилээд олон түл абаха, үбhэ тэжээл хуряажа, малайнгаа үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлэдхэхэ гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө

Вьетнамай демократическа республикын найман жэлэй ой

ШАНХАЙ, сентябриин 2. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Вьетнамай демократическа республикын национальна суглаанай президиум ба Вьетнамай национальна нэгэдэмэл фронтын национальна комитет Вьетнамда август hарада болоhон революциин найман жэлэй ойтой дашарамдуулан, сентябриин 2-то вьетнамска арадта ба армида хамтын амаршалгын бэшэг эльгээжэ хандаба.

Август hарада болоhон революциин ой бүхэниинь hэрэмжэтэй ба хатуу шанга хүтэлбэриин түлөө коммунистическэ партида ба президент Хо Ши Миндэ баясхалангаа хүргэхэ; Вьетминэй урдын фронтын зэргэнүүдэй нигта нэгэдэлэй дүнгүүдые гаргаха; японско ба французска империалистнуудта эсэргүү вьетнамска арадай шэн зоригто зэбсэгтэ тэмсэлые харуулха, японско фашизмые бута сохиhоной түлөө Советскэ Армида баяр баясхалангаа мэдүүлхэ арга боломжые вьетнамска арадта үгэнэ гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Японско фашизмые бута сохилго Вьетнамда болоhон август hарын революциин илаха зохид услови байгуулба.

Вьетнамда байгаа французска агрессорнүүдэй ба тэдэнэй марионеткэнүүдэй дорой бузар байдал, мүн дай үүдхэгшэ американска этэгээдүүдээр толгойлогдоhон империалистическэ лагериин hула байhаниинь бэшэг соо харуулагдана. Дай үүдхэгшэ империалистнууд Корейдэ ехээр диилдэhэн ба эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталха баатай болоhон байна. Корейдэхи эблэрэлгэ хадаа эб найрамдал ба демократиин бүхэдэлхэйн лагериин ехэ илалта гээшэ гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Вьетнамай демократическа республикын президент Хо Ши Мин вьетнамска арадта хандаба

ШАНХАЙ, сентябриин 2. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Вьетнамай демократическа республикын президент Хо Ши Мин республикын найман жэлэй ойтой дашарамдуулан вьетнамска арадта бэшэг эльгээжэ хандаба.

Бидэнэр саг үргэлжэ эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Манай үни удаан саг соо хатуу шангаар хэhэн тэмсэл илалтаар дүүрээгүй сагтань эб найрамдал туйлагдажа болохогүй юм, бодото единэ ба бэеэ даанхай орон боложо манай ороной шадаагүй сагта эб найрамдал сахигдажа болохогүй юм гэжэ бидэнэр мэдэхэбди.

Вьетнамай национальна hайндэртэй дашарамдуулан, манай арадай, армиин ба правительствын үмэнэhөө би эб найрамдал хамгаалхын түлөө тэмсэhэнэйнь түлөө, манине дэмжэhэнэйнь түлөө хани барисаата арадуудта, мүн французска арадуудта ба дэлхэйн бусад арадуудта баясхалан хүргэнэб.

Ехэ илалтануудые туйлаhан байбашье, бидэнэр туйлаhан амжалтаараа hанаагаа амархагүй, дайсанине тоохогүй байха ёhогүйбди. Бодото бэеэ даанхай байдал ба нэгэдэл туйлахын, эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ өөрынгөө оруулалта хэхын тулада манай сүлөөлэлгын дайнда хабаадагша хүнүүд hэрэмжэтэй, хатуу шанга зоригтой байhанаа харуулха ёhотой; манай арми ба арад бүхы бэрхэшээлнүүдые эрид шангаар дабаха ёhотой...

... Манай арми, арад ба кадрова хүдэлмэрилэгшэд хадаа манай зэбсэгтэ эсэргүүсэлгэ үни удаан саг соо шангаар хэгдэхэ юм гэhэн мэдэрэлээр улам ехээр нэбтэрэнги байха ёhотой; тэдэнэр нүхэдөө дайсадhаа тодо хурсаар илгажа, даруу томоотой байжа, дайсанай мэхэлхэ гэhэн бүхы hэдэлгэнүүдые эбдэжэ, мүн «вьетнамецуудта өөhэдтэнь эсэргүү тэмсэхын тула вьетнамецуудые хэрэглэхэ» гэhэн дайсанай политикые эбдэхэ ёhотой.

Манай арад улам нигтаар жагсаха, бүхы бэрхэшээлнүүдые дабаха, урдаа байhан зорилгонуудые дүүргэхэ, зэбсэгтэ эсэргүүсэлгэеэ шангадхаха, манай бэеэ даанхай байдалые хамгаалха ёhотой гэжэ бэшэгэй түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ.

Физиологуудай уласхоорондын 19-дэхи конгресс

ОТТАВА, сентябриин 1. (ТАСС). Физиологуудай уласхоорондын 19-дэхи конгресс Монреалда (Канада) нээгдэбэ.

Конгрессэй нэгэдэхи заседанида 42 ороной 2 мянга шахуу делегадууд, тэрэ тоодо советскэ физиологуудай делегаци хабаадаба. 48 ороной 2200 физиологууд хабаадахал юм гэжэ хүлеэгдэнэ.

Студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн III конгресс дээрэ

ВАРШАВА, сентябриин 1. (ТАСС). Студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн III конгресс мүнөөдэр хүдэлмэрилжэ үргэлжэлhөөр. Голландиин студентнүүдэй түлөөлэгшэ Катрин Бультье мүнөөдэр үглөөнэй заседани дээрэ түрүүшээр үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа Голландиин дээдэ hургуулинуудта hурагшадай тоогой саг үргэлжэ үсөөржэ байhаниие тэмдэглэбэ. 1951 ондо студентнүүдэй тоо 1950 онойхитой сасуулхада 20 процентээр үсөөрөө гэжэ тэрэ хэлэбэ. Ажалша залуушуулай hуралсалай түлөө ехэ мүнгэ түлэхэ хэрэгтэй болоно. Тиимэhээ дээдэ hургуулинуудта хүдэлмэришэдэй ба таряашадай үхибүүд студентнүүдэй оройдоо 1,5 процентнь болоно. Голландиие миллитаризацилга ба тэрэниие «европейскэ арми» гэдэгтэ оруулга хадаа манай эхэ ороной бэеэ даанхай байдалда аюул тохёолдуулна. Голландиин студентнүүд яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ ба милитаризмда эсэргүү улам эрид шангаар тэмсэнэ.

Бирмын студентнүүдэй түлөөлэгшэ Ко Тун Шейн трибуна дээрэ гараба. Бирмын hурагша залуушуул эб найрамдалые хүсэнэ, тиимэhээ зэбсэгжэлгэдэ эсэргүү эрид шангаар тэмсэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Оратор хадаа гадаадын дарлагшадта эсэргүү колониальна арадуудай тэмсэл тухай тодорхойгоор хэлэнэ. Бүхы дэлхэйн студентнүүдэй зүгhөө студентнүүдэй уласхоорондын Союзые улам ехээр дэмжэдэг байhаниие тэмдэглэн, Ко Тун Шейн хадаа Лейдендэхи секретариадай hалгаан бутаргаха ажал-ябуулгые (Уласхоорондын студентнүүдэй hалгаан бутаргалгын организаци — **Ред.**) эрид шангаар шүүмжэлнэ.

Кубагай студентнүүдэй түлөөлэгшын хэлэhэн үгые хүнүүд ехэхэн анхаралтайгаар сонособо. Тэрэ хадаа Кубагай хүн зоной бузар муухай ажабайдал тухай гол түлэб хэлэбэ.

Ирагай студентнүүдэй түлөөлэгшэ Ибрагим Нури гэгшэ өөрынгөө ороной хүндэ хэсүү байдал тухай хэлэбэ. Англо-американска империалистнууд манай орониие Советскэ Союзда эсэргүү сэрэгэй база болгохые hэдэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Ирагай зонхилхы бүлэг нюурнууд хамаг бүхы мүнгэеэ буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ гаргашална. Иракска арад эрдэмдэ hуража шадахагүй байна. Орон дотор хүнүүдэй 90 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй.

Бусад оронуудай залуушуултай нигта hайн харилсаа байгуулхые эрмэлзэhэн иранска студентнүүд Бухарестдэ болоhон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн IV фестивальда, Варшавада болоhон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн III конгресстэ ерэхэ ехэ делегаци эльгээгээ.

Испанска залуушуулай түлөөлэгшэ хадаа испанска арадай хүшэр хүндэ байдал тухай зүрхэ доhолгомоор хэлэбэ. Испанска арад Франкын фашистска дарлалта доро зобожо байна.

Шотландиин, Англиин, Даниин ба бусад оронуудай студентнүүдэй түлөөлэгшэд конгресс дээрэ тэрэшэлэн үгэ хэлэбэ.

ВАРШАВА, сентябриин 2. (ТАСС). Студентнүүдэй Уласхоорондын союзай (МСС) гүйсэдкомой элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн III конгрессэй үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ үргэлжэлбэ.

Турциин студентнүүдэй түлөөлэгшэ Джавит Пынар түрүүшээр үгэ хэлэбэ. Манай оронд hургуулиин наhанай 4 миллион үхибүүдhээ оройдоо 1.600 мянганиинь hургуулида ябана гэжэ тэрэ хэлэбэ. 40 мянган деревниин оройдоо 19 мянганиинь 3 классай hургуулитай байна. Хүдэлмэришэдэй ба таряашадай үхибүүд hургуулида hураха аргагүй юм. Һурагшадай оройдоол 5 процентнь хүдэлмэришэдэй ба таряашадай үхибүүд болоно гэжэ тусхай статистика харуулна.

Турциин студентнүүдэй ажабайдал ехэ хүндэ юм гэжэ Джавит Пынар тэмдэглэнэ. Жэшээлхэдэ, Стамбулда 25 мянган студентнүүдэй дундаhаа 10 мянган хүниинь гэр байрагүй байна.

Тэрэнэй hүүлээр Ливанай студентнүүдэй бүгэдэниитын федерациин үмэнэhөө Мустафа Готайни өөрынгөө орон доторхи гэгээрэлэй байдал тухай хэлэбэ. Ливанда техническэ дээдэ нэгэшье hургуули байхагүй юм гэжэ тэрэ хэлээ.

Конгрессто хабаадагшад Индийскэ студентнүүдэй түлөөлэгшэ Нарсинга Рао гэгшын хэлэhэн үгые ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Тэрэ хадаа МСС-эй гүйсэдкомой элидхэлые өөрынгөө делегациин үмэнэhөө зүбшөөбэ. Индийскэ студентнүүд эб найрамдалай, нэгэдэлэй ба хани харилсаанай түлөө тэмсэнэ гэжэ Рао тэмдэглэбэ.

Панамын студентнүүдэй федерациин түлөөлэгшэ Карлос Сарменто эб найрамдалай түлөө панамска студентнүүдэй тэмсэл тухай хэлэбэ. Панамын студентнүүд өөрынгөө территори дээрэ американска сэрэгэй базануудые үгы хэхын түлөө тэмсэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тэдэнэр панамска канал тухай договорые дахин хаража үзэхэ эрилтэ хэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ исландска студентнүүдэй байдал ехээр муудаа, хүдэлмэришэдэй бүлэнэрэй үхибүүд дээдэ hургуулинуудта hураха аргагүй байна гэжэ исландска студентнүүдэй делегациин үмэнэhөө Боргий Гутмундссон тэмдэглэбэ.

Манай ороной экономическа ба политическэ ажабайдалда США-гэй хамаархалтай дашарамдан, 1947 оной hүүлээр бүхы прогрессивнэ үүсхэлнүүд эбдэгдээ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Нэгэтэшье армитай байгаагүй, дайнда нэгэшье удаа хабаадаагүй эб найрамдал хүсэгшэ исландска арадые Хойто-атлантическа пактда нэгэдхэыень американска булимтарагшад баалаба.

Үдэшын заседани дээрэ Сириин, Чилиин, Израилиин, экваториальна Африкын ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ, мандатна комиссиин тоосоон шагнагдаба.

106 оронуудай 202 организацинуудай 1096 түлөөлэгшэд конгресс дээрэ байлсана гэжэ мандатна комиссиин гэшүүн Сесар Дель Посо элидхэл хэхэ зуураа мэдээсэнэ.

Итало-югославска харилсаанууд тушаа

БЕЛГРАД, сентябриин 1. (ТАСС). ТАНЮГ агентствын корреспондент Люблянаhаа иигэжэ дамжуулна:

Югославо-итальянска хилэhээ абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, югославо-итальянска бүхы хилые зубшан итальянска частьнууд ябажа үргэлжэлhөөр. Моторизованно ба бусад частьнуудай ябахаhаа гадна, 30—40 хүнүүдhээ бүридэhэн бүлэгүүд болоhон солдадууд ба карабинернүүд югославска хилын хажуугаар патрулиин алба хэнэ. Итальянецууд погранична пост бүхэниие тэрэшэлэн шангадхаба. Үсэгэлдэр итальянска сэрэгэй самолёт югославска территоридо, тухайлхада, 100 километр шахуу гүн орожо, hөөргөө ниидэбэ.

ЛОНДОН, сентябриин 1. (ТАСС). Белградhаа Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, автоматическа зэбсэгээр зэбсэглэгдэhэн итальянска 25 солдадууд югославска территоридо орожо, «дайшалхы гуримаар жагсаба» гэжэ югославска тусхай информационно агентство ТАНЮГ үсэгэлдэр мэдээсэбэ.

Люблянаhаа абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, итальянецуудай рото Нова Гориция районд (Итальянска Горицын нүгөө талада) югославска территоридо ороо гэжэ ТАНЮГ мэдээсэнэ. Югославска территориие орхижо ябаха гэжэ югославска пограничнигуудай хоёр дахин дурадхаhанай hүүлээр, итальянска солдадууд бусаhан байна. Гориция хадаа итало-югославска хилэ дээрэ, Триестhээ хойшоо 15 километр зайтай газарта байдаг юм.

Мүрдэлгэ хэхын тула тусхай комисси инцидентын болоhон газарта ошоо гэжэ ТАНЮГ агентствын мэдээсэл соо заагдана.

Английска посол Маллет ба Югославида США-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ этигэмжэтэ Уолнер Триест тушаа Югославиин хараа бодол тодоруулхын тула Югославиин гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй секретариадта оробо. «Событинуудые адаглан харахын тула» тэдэнэр хоюулан үсэгэлдэр Словениhээ Белград ерээ.

ЛОНДОН, сентябриин 1. (ТАСС). Белградhаа Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ югославска хилые итальянска солдадуудай дабаhан тухай мэдээсэлые Римдэ дары буруушааба, тэрэниие «тон худал байна» гэжэ нэрлэбэ...

Гадаадын хэрэгүүдые эрхилhэн гүрэнэй секретариадай түлөөлэгшэ болбол Югославяар эзэлэгдэhэн Триестын сүлөөтэ территориин хубиие — «Б» зоные буляан абаха hанаагүй байна гэжэ августын 31-нэй үглөөгүүр Белградта мэдүүлбэ.

РИМ, сентябриин 1. (ТАСС). Италиин министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Пелла США-гэй, Англиин ба Франциин дипломатическа түлөөлэгшэдтэй (тэдээнтэй тус тустань) үсэгэлдэр уулзаба.

АНСА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, тэдэнэр триестинскэ асуудалтай дашарамдуулан өөрынгөө правительствонуудай ябуулганууд тухай Пелладэ мэдээсэбэ.

Хожом тээшээ Пелла США-гэй дипломатическа түлөөлэгшэтэй дахин уулзаба.

Итальянска нэгэ крейсер ба хоёр эсминец Венециин портдо ороо гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

ПАРИЖ, сентябриин 1. (ТАСС). Парижска радио иигэжэ дамжуулна:

Триестын сүлөөтэ территориин «Б» зоные буляан абаха ябадалые Югославиин hанаашалhан тушаа югославска информационно тусхай агентствын буруушаал толилhон болобошье, итальянецууд, мүн югославууд ехээр hанаагаа зобоно.

Августын 31-дэ итальянска хэблэл Югославида эсэргүү шэглүүлэгдэhэн статьянуудые толилбо. Баруун гүрэнүүд газарые буляан абаха гэhэн Титогэй hэдэлгэнүүдые дэмжэнэ гэжэ эдэ статьянууд соо хэлэгдэнэ.

Парижска радиогой нүгөө нэгэ мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Олохон газетэнүүд үсэгэлдэр өөhэдынгөө шэнжэлэлые Триестын проблемэдэ зорюулаа».

БЕЛГРАД, сентябриин 2. (ТАСС). ТАНЮГ агентствын дамжуулhанай ёhоор, югославо-итальянска хилые зубшан итальянска частьнуудай хэhэн зэбсэгтэ демонстрацинуудта эсэргүү эрид шанга протест Римдэхи югославска миссеэр дамжуулан Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ үсэгэлдэр эльгээгээ гэжэ ното соо мэдүүлэгдэнэ.

ПАРИЖ, сентябриин 2. (ТАСС). Римhээ Франс Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр югославска правительствын нотодо харюу болгоhон нотые югославска миссидэ эльгээбэ. «Итальянска правительство хамгаалгын ба болгоомжолгын зарим хэмжээ абахые шухалада тоолоо» гэжэ тус ното соонь хэлэгдэнэ.

РИМ, сентябриин 2. (ТАСС). Правительственна хэблэл, монархическа ба фашистска газетэнүүд хадаа «Б» зонодо hуудаг итальянецууд тушаа «хүсэ хэрэглэгдэдэг ба аюул заналта хэгдэдэг» тухай мэдээсэлнүүдые толилно.

РИМ, сентябриин 2. (ТАСС). Италиин оборонын министерство Югославиин агаарые итальянска бомбардировщигой дабаhан тухай ТАНЮГ гэжэ югославска агентствын мэдээсэлые «үндэhэгүй» гэжэ нэрлэбэ.

ПАРИЖ, сентябриин 2. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Римhээ иигэжэ дамжуулна:

Үсэгэлдэр үдэшын римскэ газетэнүүд югославска хиналта доро байдаг Триестын Сүлөөтэ Территориин «Б» зонодо Италида эсэргүү хэгдэhэн манифестацинууд тухай мэдээсэнэ.

Триестын Сүлөөтэ Территориhоо «Б» зоные гаргаха эрилтэ табижа, ораторнууд националистическэ зэбүүрхэл үүдхэнэ гэжэ газетэнүүд дахин мэдүүлнэ.

Хойто оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ

СТОКГОЛЬМ, сентябриин 3. (ТАСС). Швециин, Даниин, Норвегиин ба Исландиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн августын 31-дэ ба сентябриин 1-дэ Стокгольмдо болобо. ООН-эй Генеральна Ассамблейн болохоёо байгаа VIII сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудта тус зүблөөн гол түлэб зорюулагдаа. Зүблөөнэй дүүрэhэнэй hүүлээр коммюнике толилогдобо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд хадаа Корейдэхи эблэрэлгые бата бэхи эб найрамдал болгохо гэhэн эрмэлзэлгэ дэмжэхэ гэhэн hанаашалгаяа тэмдэглэбэ. Энээнэй ашаар, пекинскэ правительство Нэгэдэмэл Нацануудай Организацинуудта hаяар Хитадые оруулжа шадаха юм гэжэ министрнүүд найдана».

Хүгжэл багатай оронуудта туhаламжа үзүүлхэ тухай ООН-эй экономическа ба социальна соведэй гэшүүн болохо гэhэн Норвегиин кандидатурые, административна ба бюджетнэ асуудалнууд тушаа зүблэлгын комитедэй гэшүүн болохо гэhэн Даниин кандидатурые дэмжэхэ тухай асуудал, мүн бусад асуудалнуудые зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэбэ гэжэ коммюнике соонь хэлэгдэнэ.

АМАРАЛТЫН НЭГЭ ҮДЭР

Нарата дулаахан намарай нэгэ үдэр... Газаагуур хүн зон хомор, хон жэн. Үдэрэй эдеэлгэнэй hүүл баг.

Һурагшалжа ошоhон газарнай тэндэ байгаа. Тушаан боложо нэгэ гэрэй үүдэнэй дэргэдэ урдаhаамнай хурса шарайтай, хүдэр солбон бэетэй, арбаад тухай наhатай нэгэ хүбүүн гаража ерэбэ.

—Директор гү, али хүмүүжүүлэгшыетнай хаанаhаа олохо гээшэбибди, — гэжэ асуухадамнай:

— Мүнөөдэр амаралтын үдэр. Директор гэр тээшээ ха, дежурна хүмүүжүүлэгшэмнай мэнэ hаяхан гаража ошоно hэн,—гэжэрхёод «энэ гэhээр» гэжэ аман соогоо гүбэд гээд, тэрэ хүбүүн бурд гүйгөөд далда орошобо.

Ондоо нэгэ гэр. Тэрэ гэрэй коридорhоо хоёр тээшээ ороhон нээлгэтэй үүдэнүүдэй нэгэн худар харахада, сэбэрээр, эмхитэйгээр хуряагдаhан, адлиханууд оронууд. Нүгөөдэнь хүдэлмэриин компато. Тэндэ вождьнорой портредууд, плакадууд, табсан дээрэ табяатай ургамал сэсэгүүд, стол, стул, газетэ, журнал, альбом... Столой нэгые тойрон hууhан олон хүүгэдэй дунда нэгэ залуухан басаган «Пионерская правда» газетын августын 11-нэй номерто толилогдоhон «хүнүүд тухайда агууехэ анхарал оролдолго» гэhэн статья уншажа hууба. Тэрэ хадаа хүүгэдэй байшангай хүмүүжүүлэгшэ Эмилия Варина.

Зоя Космодемьянскаягай нэрэмжэтэ Шаралдайн хүүгэдэй байшанда (Мухаршэбэр) 50 гаран хүүгэд хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэр гүрэнэй тэдхэмжээр хубсална, хооллоно, hургуулида hурана. Гүрэн тэдэнэр тухайда ехэ анхарал хандуулна, тэдэниие хүмүүжүүлхын тула мүнгэн зөөри ехээр hомолно.

Хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэгшэд сүлөөтэй сагтаа ,илангаяа зунай амаралтын үедэ мастерскойнуудта уран оёлго, дархалалга эрхилдэг, колхозой хүдэлмэридэ туhалалсадаг, ойдо гаража, элдэб жэмэс түүдэг байна. Тэндэ библиотекэ хүдэлмэрилнэ. Уранhайханай литература уншанад. Мүн спортивна наадануудые эмхидхэнэ.

Эндэ уранhайханай самодеятельностиин кружок хүдэлмэрилдэг. Кружогойхид акробатическа номернуудые, дуу, танца болон бусадые гүйсэдхэнэ. Тус байшангайхид Улан-Удэ городто үнгэргэгдэhэн хүүгэдэй байшангуудай уранhайханай республиканска харалгада хабаадалсажа, Н. Иванова, Г. Смолина, К. Конева, В. Тимохина, Г. Зеленкин болон бусад шанда хүртэhэн байна.

Хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэгшэд Шаралдайн долоон жэлэй hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр городуудай бусад hургуулинуудта эльгээгдэнэ. Энэ байшангаар хүмүүжүүлэгдэhэн Лидия Курбатова мүнөө Томскын горно институтда, К. Ласточкина, С. Сафронова гэгшэд Кяхтын педучилищада hурана. Олон хүүгэд ажалай резервнүүдэй hургуулинуудта эльгээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шаралдайн хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэжэ байhан бүлэг басагад газетэ уншалга шагнажа байна.

Н. Цыбеновэй текст,
С. Марковай фото.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Арена смелых» (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — Адмирал Ушанов» (11 ба 13 ч.), «Варвары» I сери (15 ба 19 ч.), «Варвары» II сери (17 ба 21 ч.), «Капитан армии свободы» (23 ч.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта—«В джу... лях» (13, 15 ба 17 ч.), «Сила жиз... гэжэ документальна фильм (19 ... «Пекарь императора» (20 ч. 30 м. 22 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00617. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.